

УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
(НУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»)

НАКАЗ

20 грудня 2024 р.

Запоріжжя

№ 238-А

Про затвердження інструкцій
з охорони праці
в НУ «Запорізька політехніка»

На виконання вимог «Положення про розробку інструкцій з охорони праці» затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29 січня 1998 року № 9, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 7 квітня 1998 року за № 226/2666, «Положення про організацію роботи з ОП та БЖД учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти», затвердженого наказом МОНУ від 26.12.2017 р. № 1669, Положення № 5-ОП «Про розробку інструкцій з охорони праці в НУ «Запорізька політехніка» затвердженого наказом ректора від 29.07.24 р., № 142-А.,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Інструкції з охорони праці:

1.1 Науково - дослідна частина

- Інструкція з охорони праці № 471-ОП для співробітників НДЧ;
- Інструкція з охорони праці № 472 -ОП для користувачів персональних ЕОМ НДЧ;

1.2 Кафедра українознавства та загальної мовної підготовки

- Інструкція з охорони праці № 473 –ОП для викладачів кафедри УЗЗМП;
- Інструкція з охорони праці № 474 –ОП для користувачів персональних ЕОМ кафедри УЗЗМП;

1.3 Кафедра технології машинобудування

- Інструкція з охорони праці № 475 –ОП для викладачів кафедри ТМБ;
- Інструкція з охорони праці № 476-ОП для користувачів персональних ЕОМ кафедри ТМБ;
- Інструкція з охорони праці № 477-ОП при виконанні робіт в лабораторіях кафедри ТМБ.

2. Начальнику ІОЦ Андрію САВЧУКУ розмістити цей наказ в розділі «Охорона праці».

Ректор

Віктор ГРЕШТА

ПОГОДЖЕНО:

Проректор АГР

Микола ЧЕЧЕЛЬ

2024р.

Начальник юридичного відділу

Максим ДЕСЕВ

2024 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 471
ДЛЯ СПІВРОБІТНИКІВ
НДЧ

м. ЗАПОРІЖЖЯ

2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»

«20» чэрвеня 2024р. № 238-А

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 471
ДЛЯ СПІВРОБІТНИКІВ
НАУКОВО - ДОСЛІДНОЇ ЧАСТИНИ (НДЧ)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Дана інструкція встановлює загальні вимоги охорони праці для всіх співробітників науково-дослідної частини (НДЧ).

1.2. Вимоги даної інструкції **обов'язкові** для співробітників НДЧ.

1.3. Невиконання вимог інструкції розглядається як порушення виробничої, навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку для співробітників НУ «Запорізька політехніка», за що винні співробітники притягуються до дисциплінарної, адміністративної і матеріальної відповідальності у відповідності із законодавством України.

1.4. До роботи співробітниками допускаються чоловіки та жінки, що мають відповідну вищу освіту.

1.5. Співробітники НДЧ під час прийняття на роботу та періодично, повинні проходити інструктаж з питань охорони праці:

- вступний первинний інструктаж з охорони праці проводиться з співробітниками, які приймаються на постійну або тимчасову роботу. Інструктаж проводиться провідним інженером з ОП в університеті в кабінеті охорони праці за програмою, розробленою службою ЦЗ,П,ТБ,ОП та ВО;

- первинний інструктаж співробітника проводиться до початку роботи безпосередньо на робочому місці. Співробітник також проходить навчання з охорони праці у відповідності до Положення № 3-ОП «Про порядок проведення навчання і перевірки знань, інструктажів з питань охорони праці та безпеки

життєдіяльності працівників та здобувачів освіти в НУ «Запорізька політехніка», що діє в університеті;

- повторний інструктаж з охорони праці на робочому місці співробітник повинен проходити один раз на 6 місяців;

- позаплановий інструктаж із співробітниками проводиться при необхідності по розпорядженню служби ЦЗ,П,ТБ,ОП та ВО;

- цільовий інструктаж з охорони праці проводиться при виконанні робіт безпосередньо не пов'язаних з обов'язками по спеціальності (професії).

1.6. Періодичні медичні огляди проходять співробітники які працюють безпосередньо під дією шкідливих та небезпечних приладів чи речовин.

1.7. Забороняється:

- допускати на робоче місце особу, яка не має відношення до роботи (даного заняття);

- залишати без нагляду включене обладнання, електричні прилади, побутові електронагрівальні прилади;

- ремонтувати електрообладнання, електричні прилади і електромережі;

- захаращувати проходи, проїзди і робочі місця сировиною, матеріалами, тарою, будь-якою продукцією;

- знаходитись на роботі і виконувати будь-яку роботу в нетверезому стані;

Для забезпечення вимог пожежо- та вибухобезпеки не палити і не користуватись відкритим вогнем. Паління в університеті заборонено наказом Міністра освіти і науки України.

1.8. Начальник НДЧ зобов'язаний:

- ознайомити співробітника з посадовими обов'язками;

- показати співробітнику робоче місце.

1.9. Співробітник зобов'язаний:

- виконувати правила внутрішнього розпорядку для співробітників НУ«Запорізька політехніка»;

- виконувати тільки ту роботу, яка доручена йому керівником підрозділу та передбачена посадовою інструкцією.

1.10. Про кожний нещасний випадок (травма виробнича, аварія) потерпілий або очевидець повинні негайно повідомити начальника НДЧ, а потім службу ЦЗ,П,ТБ,ОП та ВО, зберегти для розслідування обстановку на місці нещасного випадку (робоче місце) і стан обладнання таким, яким воно було на час випадку, якщо це не загрожує життю та здоров'ю оточуючих людей і не призведе до аварії.

1.11. Бути надзвичайно уважними при пересуванні як в межах університету, так і за його межами.

1.12. При озелененні робочих приміщень необхідно уникати квітів і рослин з різким запахом, не розміщувати квіти в верхній частині вікон.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. При відкритті приміщення перевірити справність замків та охоронної

сигналізації (якщо приміщення нею обладнане).

2.2. Підготувати робоче місце до роботи, провітрити приміщення, при необхідності одягти спеціальний одяг.

2.3. Перевірити:

- роботу штучного освітлення (настільну лампу, підвісні та настінні світильники) шляхом включення вимикачів;
- відсутність видимих пошкоджень заземлення наявного обладнання;
- наявність первинних засобів пожежогасіння;

2.4. Про всі виявлені недоліки повідомити начальника НДЧ.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

3.1. Постійно підтримувати своє робоче місце в належному стані і чистоті.

3.2. Будь-яку роботу виконувати з підвищеною увагою і обережністю, чим попередити (зменшити) вірогідність нещасного випадку. Не відволікатись сторонніми справами і розмовами та не відволікати увагу інших.

3.3. Всі несправності в обладнанні, системах водозабезпечення, каналізації, опалення, вентиляції, кондиціонування необхідно усувати кваліфікованим фахівцям, які мають дозвіл на виконання відповідних робіт.

3.4. Забороняється:

- зберігати та пити воду чи інші напої із посуду, чистота якого викликає сумнів, або призначення яких ви не знаєте;
- працювати без належного освітлення робочого місця;
- залишати без нагляду обладнання, що працює;
- включати та виключати (крім аварійних випадків) обладнання, робота на якому не доручена;
- користуватись в робочих приміщеннях побутовими електроприладами та електронагрівальними приладами з відкритим нагрівальними елементами.

3.5. Співробітники повинні:

- зберігати чистоту в приміщеннях;
- знати місце знаходження аптечки;
- вміти надати першу медичну допомогу при травмах (обробка рани, перев'язування, зупинка кровотечі, накладання пов'язок при переломах та вивихах).

3.6. Припинити роботу, відключити обладнання від електромережі і довести до відома начальника НДЧ у випадках:

- відчуття дії електричного струму при доторканні до металевих частин обладнання (трубопроводів);
- припиненні подачі електроенергії, виникненні запаху диму тощо;
- нагріванні електропроводів, електроапаратури вище норми (наявність характерного запаху перегріву).

3.6. В разі, коли співробітники залучаються до роботи по переміщенню меблів чи інвентарю (або керують такими роботами) необхідно з їх поверхні зняти предмети, які можуть впасти при переміщенні і пам'ятати про допустимі

норми підняття ваги.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

- 4.1. Після завершення роботи вимкнути джерела електропостачання;
- 4.2. Після проведення роботи прибрати робоче місце;
- 4.3. Перевірити закриття вікон, водопровідних кранів, освітлення;
- 4.4. Закрити приміщення і при необхідності здати його під охорону.
- 4.5. В разі виявлення недоліків повідомити про них начальнику НДЧ.

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5. При виникненні аварійної ситуації, нещасного випадку, пожежі тощо співробітник зобов'язаний повідомити про це начальника НДЧ службу ЦЗ,П,ТБ,ОП та ВО і діяти відповідно ситуації, що склалася, не піддаватися паніці:

- при аварії водопроводу, системи опалення, електропостачання, необхідно при можливості їх відключити, викликати робітника ремонтної служби університету за телефонами 3-37, 3-57, 2-94, 2-04, та службу охорони та зв'язку 3-10, застосувати всі можливі заходи для усунення аварії, заходи для збереження матеріальних цінностей;

- при наявності напруги на радіаторах, трубах, різній апаратурі тощо необхідно **негайно** припинити роботу і довести до відома про це начальника НДЧ та головного енергетика за телефоном 3-57;

- при наявності ознак горіння (дим, запах гарі) знайти місце загоряння і застосувати заходи з ліквідації джерела. В разі виникнення пожежі негайно повідомити начальника НДЧ, чергову службу університету і діяти згідно з "Інструкцією з пожежної безпеки", провести евакуацію співробітників в назначене начальником НДЧ місце;

- в разі нещасного випадку постраждалому надати першу допомогу, при необхідності викликати швидку допомогу, повідомити про випадок начальника НДЧ та службу ЦЗ,П,ТБ,ОП та ВО.

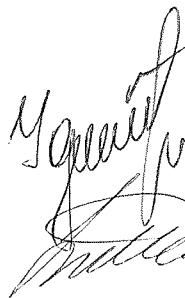
В.о. начальника НДЧ

Наталя ВИСОЦЬКА

Погоджено:

Провідний інженер з ОП

Тетяна УДОВЕНКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЄЄВ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 472
ДЛЯ КОРИСТУВАЧІВ ПЕРСОНАЛЬНИХ БОМ
НДЧ

м. ЗАПОРІЖЖЯ

2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»

«20» грудня 2024р. № 238-А

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 472
ДЛЯ КОРИСТУВАЧІВ ПЕРСОНАЛЬНИХ ЕОМ
НДЧ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Інструкцією розроблено **відповідно** до Методичних рекомендацій Київського НДІ гігієни праці і профзахворювань для створення сприятливих умов праці користувачів ЕОМ, що працюють із дисплеями, а також Правил охорони праці при експлуатації електронно - обчислювальних машин. Вимоги цієї інструкції поширюються на всі робочі місця, обладнані персональним ЕОМ в НДЧ.

1.2. Особи, що працюють у якості користувача ПЕОМ, крім цієї інструкції, повинні знати:

- а) інструкцію з протипожежної безпеки;
- б) правила особистої гігієни;
- в) правила надання першої (медичної) допомоги тим, хто постраждав від нещасного випадку (у тому числі і при ураженні електричним струмом).

1.3. До самостійної роботи в якості оператора ПЕОМ допускаються особи, що пройшли інструктаж з охорони праці. Інструктаж проводить безпосередньо керівник робіт; Інструктаж завершується перевіркою знань усним опитуванням, а також перевіркою набутих навичок безпечних прийомів праці.

1.4. Знання перевіряє особа, що проводила інструктаж. Про проведення

інструктажу і допуск до роботи особа, що проводила інструктаж, робить записи в журналі. При цьому обов'язковий підпис особи, яка інструктується, і того, хто інструктує. Журнали інструктажів повинні бути пронумеровані, прошнуровані і скріплені печаткою.

Користувачі ПЕОМ повинні мати 1 групу з електробезпеки, а також знання і навички надання першої медичної допомоги при ураженні електричним струмом.

Користувачам ПЕОМ заборонено самостійно розкривати блоки комп'ютера.

1.5. При роботі на ПЕОМ можуть виникнути наступні небезпечні і шкідливі виробничі умови:

- статична електрика на конструктивних елементах пристроїв ПЕОМ;
- перенапруження зору при роботі з екранними пристроями (дисплей), особливо при нераціональному розташуванні екрана відносно очей і ненормальної освітленості робочих поверхонь у зоні відеотерміналів (ВДТ);
- наявність позитивних іонів, що виникають внаслідок іонізації повітря елементами високовольтної схеми блоку живлення відеотерміналу;
- рентгенівське, радіочастотне, інфрачервоне випромінювання.

1.6 Безпека користувача при експлуатації пристроїв ПЕОМ і зниження рівня впливу несприятливих умов до струмопровідних частин:

- а) захист від можливого дотику до струмопровідних частин;
- б) застосування заземлення пристроїв ПЕОМ;
- в) раціональне розташування відеомоніторів відносно джерел освітленості (як штучних, так і природних);
- г) провітрювання приміщень і щоденне вологе прибирання приміщень;
- д) навчання працівника правилам безпечної роботи з відеотерміналом ПЕОМ;
- е) неухильне дотримання заходів безпеки, викладених у наступних пунктах цієї інструкції.

1.7. Приміщення з ПЕОМ повинні мати сонцезахисні пристрої для зниження перепадів яскравостей між природнім світлом і екранами моніторів. Всі оздоблювальні матеріали приміщень повинні бути матовими /напівматовими/.

1.8. Найбільшу небезпеку при роботі дисплея мають низькочастотні електромагнітні поля, утворювані рядковим трансформатором. Для зниження впливу електромагнітного поля необхідно:

- а) користувачу перебувати не ближче 0,5 м від екрана власного дисплея і не ближче 1,2 м від задніх стінок інших дисплеїв;
- б) у приміщеннях із дисплеями проводити щоденне вологе прибирання і не рідше одного разу за зміну витирати екран.

1.9. Робоче місце користувача ПЕОМ повинно бути обладнане з урахуванням вимог ДЕРЖСТАНДАРТУ 8604:2015 "Робоче місце при виконанні робіт у положенні сидячи. Загальні ергономічні вимоги":

- а) конструкція робочих меблів повинна забезпечувати можливість

індивідуального регулювання відповідно до росту працівника і створювати зручну позу;

б) часто використовувані предмети праці й органи керування повинні знаходитися в оптимальній робочій зоні;

в) під стільницею робочого столу повинен бути вільний простір для ніг із розмірами по висоті не менше 600 мм, по ширині - 500 мм, по глибині - 650 мм;

г) на поверхні робочого столу для документів рекомендується мати спеціальну підставку, відстань якої від очей повинна бути аналогічною відстані від очей до клавіатури, що дозволяє знижувати зорову втому;

д) поверхня сидіння і спинки повинні бути напів'якими із покриттям, що не ковзає, не електризується і добре пропускає повітря.

1.10. Монітори ПЕОМ повинні розташовуватись на відстані не менше від стін і не менш 1.5 між собою. Забороняється розташування моніторів екранами один до одного.

1.11. На одного працюючого з ПЕОМ повинно припадати не менше 6,0 кв. м. площі і не менше 19,5 куб м. об'єму робочого приміщення.

1.12 Система освітлення може бути загального або локального переважно відбитого або розсіяного світлорозподілу. Розташування джерел світла повинно виключати попадання в очі прямого світла.

1.13. Електропостачання повинно здійснюватись через окреме розведення й окремих контур робочого заземлення. Електророзетки і вилки повинні бути тільки трьохконтактні.

1.14. Забороняється експлуатація ПЕОМ без заземлення і при наявності вологи на елементах устаткування.

1.15. Користувач ПЕОМ зобов'язаний:

а) виконувати тільки доручені йому керівником роботи;

б) виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку підрозділу і повсякденні вказівки керівника робіт;

в) пам'ятати про особисту відповідальність за дотримання правил охорони праці і безпеки співробітників;

г) помітивши порушення інструкції іншими робітниками або небезпеку для навколишнього середовища, не залишатися байдужими, попередити робітника і повідомити свого керівника про необхідність дотримання вимог, що забезпечують безпеку робіт;

д) протягом усього робочого часу утримувати в порядку робоче місце, не захарашувати його і проходи до нього;

ж) знати місце розташування засобів пожежогасіння на робочому місці і вміти користуватись ними, знати місця збереження медикаментів.

1.16. Користувачу ПЕОМ забороняється:

а) виконувати розпорядження адміністрації, якщо воно суперечить правилам охорони праці і може призвести до нещасного випадку;

б) вмикати і вимикати (крім аварійних випадків) устаткування і механізми, робота на яких не доручена;

в) відволікатися сторонніми справами і розмовами, відволікаючи інших;

- г) працювати на несправному устаткуванні;
- д) торкатися частин механізмів, що перебувають у русі, торкатися до струмопровідних частин, електричних дротів (навіть ізольованих), кабелів, клем, наступати на лежачі на підлозі переносні дроти,

1.17. За невиконання вимог, що містяться в цій інструкції, винні залучаються до адміністративної, дисциплінарної відповідальності у встановленому законодавством порядку в залежності від характеру порушень і їхніх наслідків.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. Оглянути робоче місце. Упорядкувати робоче місце, переконавшись, що на робочому місці відсутні сторонні предмети, всі пристрої і блоки ПЕОМ під'єднанні до системного блоку за допомогою роз'ємів кабелів відповідно до монтажною схемою.

2.2. Перевірити;

- справність роз'ємів кабелів, електроживлення і блоків пристроїв;
- відсутність зламів і ушкоджень ізоляції дротів, розеток, вилок;
- відсутність відкритих струмоведучих частин в пристроях ПЕОМ;
- відсутність вологи на елементах у всіх пристроях.

2.3. Підготувати робоче місце для роботи з пристроями типу "Дисплей":

- розташувати крісло так, щоб відстань до екрана була 400 - 800 мм;
- вжити заходів, щоб при нормальній освітленості робочого місця пряме світло не падало на екрани приладів;
- після вмикання дисплея відрегулювати яскравість і контрастність монітора; мерехтіння екрана не допускається;
- при наявності відблисків на екрані монітора змінити місце його розташування, або засіб освітлення приміщення.

2.4. Протерти злегка зволоженою серветкою (із бязі або марлі), клавіатуру (для зниження рівня статичної електрики), зовнішньої поверхні екрана дисплея.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

3.1. Перед вмиканням штепсельної вилки кабелю електроживлення в розетку 220V переконатися в тому, що всі вимикачі мережі на всіх пристроях ПЕОМ знаходяться в положенні "виключено", а корпуси пристроїв заземлені (занулені).

3.2. Після підключення пристроїв ПЕОМ до електромережі встановити яскравість і фокус зображення на екран ручками регулювання відповідно до особливостей свого зору.

3.3. Забороняється залишати ПЕОМ під напругою без нагляду, за винятком працюючого в автоматичному режимі устаткування.

3.4. Забороняється від'єднання /приєднання/ будь-яких пристроїв і кабелів ПЕОМ увімкнутому в електромережу комп'ютері.

3.5. Подавати напругу на пристрої й окремі блоки ПЕОМ тільки після ретельної перевірки надійності кріплення провідників заземлення (занулення), справності кабелів і роз'ємів в мережі електроживлення.

3.6. Вимкнути ВТ (відеотермінал) і повідомити про несправність, якщо при його ввімкненні на екрані ВТ не з'являється ніяка інформація (екран порожній), або в центрі екрана висвічується яскрава біла смуга.

3.7. При виявленні запаху гару в пристроях ПЕОМ негайно вимкнути апаратуру, удруге не включати і звернутися до фахівця з технічного обслуговування ПЕОМ.

3.8. Режим праці і відпочинку користувачів безпосередньо працюючих із ВТ, повинен залежати від характеру виконуваної роботи: при введенні даних, редагуванні програм, читанні інформації з екрану, безупинна тривалість роботи з ВТ не повинна перевищувати 4 години при 8-годинному робочому дні. Щогодини необхідно проводити перерву на 5-10 хвилин, а через 2 години - на 15 хвилин.

3.9. Кількість мікропауз /тривалістю до 1 хвилини/ регулюється індивідуально.

3.10. Кількість оброблених символів (або знаків на ВТ) не повинна перевищувати 30 тисяч за 4 години роботи.

3.11. Форми й зміст перерв можуть бути різні: виконання альтернативної допоміжної роботи, проведення гімнастики для очей, загальної гімнастики, тощо.

4. ВИМОГА БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1. Встановити у положення «вимкнено» всі вимикачі пристроїв, з якими ви працювали;

4.2. Зробити вологе прибирання робочого місця;

4.3. Про всі несправності доповісти керівнику;

4.4. Вимкнути загальний вимикач електроживлення всіх робочих місць;

4.5. Вимкнути світло на робочому місці й у приміщенні.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1. При виявленні запаху гару в пристроях ПЕОМ припинити роботу,

вимкнути апаратуру, повторно не вмикати і звернутися до фахівця з технічного обслуговування ПЕОМ. У випадку пожежі зателефонувати по т. 9-101, 3-10;

5.2. Покинути небезпечну зону і вжити заходів щодо попередження подальшого розвитку аварії (вимкнути електроенергію шляхом вимикання загального рубильника, або пакетного вимикача на електрощиті приміщення, а у випадку пожежі - і приточно - витяжну вентиляцію).

5.3. Повідомити про те, що трапилось, свого керівника.

5.4. При нещасному випадку очевидець, робітник, що виявив факт травмування, або сам постраждалий зобов'язаний сповістити про це безпосередньо керівника і вжити заходів щодо надання першої медичної допомоги постраждалим. Необхідно також зберегти до прибуття комісії з розслідування обстановку, що була на момент травмування, якщо це не загрожує життю, або здоров'ю інших людей і не призведе до більш тяжких наслідків.

5.5 При нещасних випадках надати таку долікарську допомогу постраждалим:

- при ураженні електричним струмом, якщо постраждалий дихає рідко і судорожно, або у нього відсутні ознаки життя (не прослуховується дихання, немає пульсу, розширені зіниці очей) - робіть штучне дихання "рот в рот" і непрямий масаж серця (при цьому необхідно організувати виклик швидкої допомоги);

- при пораненні - накладіть стерильну пов'язку;

- при кровотечі - рану закрийте стерильною пов'язкою і тримайте у такому стані 3-5 хвилин. Якщо кровотеча припинилася, пов'язку закріпіть бинтом;

- при переломах, ударах, вивихах і розтягуваннях - забезпечте спокійне і зручне положення ушкодженої частини тіла.

У всіх випадках після надання першої допомоги постраждалого надішліть до медпункту, або викличте лікаря.

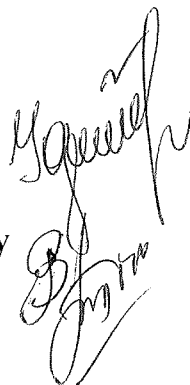
В.о. начальника НДЧ

Наталія ВИСОЦЬКА

Погоджено:

Провідний інженер з ОП

Тетяна УДОВЕНКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЕСЬ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 473

ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ

кафедри українознавства та
загальної мовної підготовки

м. ЗАПОРІЖЖЯ

2024 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Затверджено
наказ ректора
НУ «Запорізька
політехніка»

«20» грудня 2024р № 238-А

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 473
ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ

кафедри українознавства та
загальної мовної підготовки

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Вимоги даної інструкції **обов'язкові для всіх** викладачів кафедри.

1.2. Невиконання вимог інструкції розглядається як порушення виробничої, навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку для працівників НУ «Запорізька політехніка», за що винні викладачі притягуються до дисциплінарної, адміністративної і матеріальної відповідальності в відповідності із законодавством України.

1.3. Вимоги до викладачів:

- до роботи викладачами допускаються чоловіки та жінки, що мають відповідну вищу освіту;

- на робочому місці викладач проходить **первинний** інструктаж і проходить навчання з охорони праці в відповідності до "Положення про навчання з питань охорони праці", що діє в університеті:

- **повторний** інструктаж з охорони праці на робочому місці викладач повинен проходити **1 раз в 6 місяців**;

Крім того, при необхідності з викладачами проводяться інструктажі:

- **позаплановий**, по розпорядженню та наказу служби ЦЗ, П,ТБ, ОП та ВО;

- **цільовий**, коли виконуються роботи, безпосередньо не зв'язані з обов'язками по спеціальності (професії).

Первинний, повторний, цільовий та позаплановий інструктажі з викладачами проводять завідувачі кафедрами. Результати проведеного інструктажу записуються в Журналі реєстрації інструктажів з охорони праці на робочому місці для працівників.

Забороняється:

- допускати на робоче, навчальне місце особу, яка не має відношення до роботи (даного заняття);

- залишати без нагляду включене обладнання, електричні прилади, побутові електронагрівальні прилади;

- ремонтувати електрообладнання, електричні прилади і електромережі;

- захаращувати проходи, проїзди і робочі місця сировиною, матеріалами, тарою, будь - якою продукцією;

Для забезпечення вимог пожежо та вибухобезпеки не палити і не користуватись відкритим вогнем. Паління в університеті **заборонено** наказом Міністра освіти і науки України від 08.11.2004 р. №855.

1.4. Завідувач кафедри зобов'язаний:

- ознайомити викладача з посадовими обов'язками;

- показати йому робоче місце.

1.5 Викладач зобов'язаний:

- виконувати правила внутрішнього розпорядку для працівників НУ «Запорізька політехніка»;

- виконувати тільки ту роботу, яка доручена йому керівником підрозділу та передбачена посадовою інструкцією.

1.6. Про кожний нещасний випадок (травма виробнича, аварія) потерпілий або очевидець повинні негайно повідомити завідувача кафедрою, а останній - ректора та відділ охорони праці.

1.7. Бути надзвичайно уважними при пересуванні як в межах університету так і за його межами.

1.8. При озелененні робочих приміщень необхідно уникати квітів і рослин з різким запахом, не розміщувати квіти в верхній частині вікон.

1.9. Піклуватися про власну безпеку, пам'ятати про особисту відповідальність за недотримання правил охорони праці.

1.10. Особи, що не виконують вимоги даної інструкції, несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства і правил внутрішнього розпорядку.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. При відкритті приміщення перевірити справність замків та охоронної сигналізації (якщо приміщення нею обладнане) і не відкриті допоміжним персоналом.

2.2. Підготувати робоче місце до роботи, провітрити приміщення, при необхідності одягти спеціальний одяг.

2.3. Перевірити:

- роботу штучного освітлення (настільну лампу, підвісні та настінні світильники) шляхом включення вимикачів;

- відсутність видимих пошкоджень, наявність заземлення обладнання;

- наявність первинних засобів пожежогасіння.

2.4. Про всі виявлені недоліки повідомити завідувача кафедри.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

3.1. Постійно підтримувати своє робоче місце в належному стані і чистоті.

3.2. Будь-яку роботу виконувати з підвищеною увагою і обережністю, чим попередити (зменшити) вірогідність нещасного випадку. Не відволікатись сторонніми справами і розмовами та не відволікати увагу інших. Навчання проводити в приміщенні, передбаченому розкладом занять.

3.3. Всі несправності в обладнанні, системах водо-забезпечення, каналізації, опаленні, вентиляції, кондиціонуванні, необхідно усувати кваліфікованими фахівцями, які мають дозвіл на виконання відповідних робіт.

3.4. **Забороняється:**

- зберігати та пити воду чи інші напої із посуду, чистота якого викликає сумнів, або призначення яких ви не знаєте;

- працювати без належного освітлення робочого місця;

- залишати без нагляду обладнання, що працює;

- вмикати і вимикати (крім аварійних випадків) обладнання, роботу ні якому не доручена;

- користуватись в робочих приміщеннях побутовими електроприладами та електронагрівальними приладами з відкритим нагрівальними елементами.

Викладачі повинні:

- зберігати чистоту в приміщеннях;
- знати місце знаходження аптечки;
- вміти надати першу допомогу при травмах (обробка рани, перев'язування, зупинка кровотечі, накладання пов'язок при переломах та вивихах).

3.5. Припинити роботу, відключити обладнання від електромережі і довести до відома завідувача кафедри у випадках:

- відчуття дії електричного струму при доторканні до металевих частин обладнання (трубопроводів);
- припиненні подачі електроенергії, появи запаху диму та ін.;
- нагріванні електропроводів, електроапаратури вище норми (наявність характерного запаху перегріву).

3.6. В разі, коли викладачі залучаються до роботи по переміщенню меблів чи інвентарю, (або керують такими роботами) необхідно з їх поверхні зняти предмети, які можуть впасти при переміщенні.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1. Відключити всі електроспоживачі.

4.2. Привести в порядок робоче місце.

4.3. Перевірити закриття вікон, кватирки, водопровідних кранів, відключити вентиляцію та освітлення.

4.4. Закрити приміщення і при необхідності здати його під охорону.

4.5. В разі виявлення недоліків повідомити про них завідувача кафедри.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1. При виникненні аварійної ситуації, нещасного випадку, пожежі і т.п. викладач зобов'язаний повідомити про це завідувача кафедри і діяти відповідно ситуації, що склалася, не піддаватися паніці.

- при аварії водопроводу, системи опалення, електропостачання, необхідно при можливості їх відключити, викликати робітника ремонтної служби університету за телефонами 3-37, 3-57, 3-95, служби охорони та зв'язку 3-10, застосувати всі можливі заходи для усунення аварії, заходи для збереження матеріальних цінностей.

- при наявності напруги на радіаторах, трубах, різній апаратурі і т.п. необхідно негайно припинити роботу і довести до відома про це завідувача кафедри та головного енергетика за телефонами 3-57,3-95;

- при наявності ознак горіння (дим, запах гарі) знайти місце загоряння і застосувати заходи по ліквідації джерела; в разі виникнення пожежі **негайно** повідомити завідувача кафедри, чергову службу університету тел. 3-10; 764-19-21, пожежно-рятувальну службу за тел. 9-101 і діяти згідно з

"Інструкцією з пожежної безпеки". Провести евакуацію студентів в зазначене завідувачем кафедри місце;

- в разі нещасного випадку постраждалому надати першу допомогу, при необхідності викликати швидку медичну допомогу тел. 9-103, повідомити про випадок завідувача кафедри та службу ЦЗ, П, ТБ, ОП та ВО.

Завідувач кафедри українознавства та загальної мовної підготовки

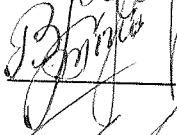

Георгій ШАПОВАЛОВ

УЗГОДЖЕНО

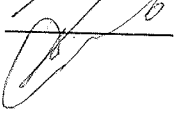
Провідний інженер з ОП

Тетяна УДОВЕНКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЄСВ

В.о. декана ГФ

Микола ДЄДКОВ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 474
ДЛЯ КОРИСТУВАЧІВ ПЕРСОНАЛЬНИХ ЕОМ
кафедри українознавства та загальної мовної підготовки

м. ЗАПОРІЖЖЯ
2024 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Затверджено
наказ ректора
НУ «Запорізька
політехніка»

«20» грудня 2024р № 238-А

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 444
ДЛЯ КОРИСТУВАЧІВ ПЕРСОНАЛЬНИХ БОМ
кафедри українознавства та загальної мовної підготовки

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Особи, що працюють у якості користувачів ПЕОМ, крім цієї інструкції, повинні знати:

- інструкцію з протипожежної безпеки;
- правила особистої гігієни;
- правила надання першої (медичної) допомоги тим, хто постраждав від нещасного випадку (у тому числі і при ураженні електричним струмом).

1.2. При роботі на ПЕОМ можуть виникнути такі небезпечні і шкідливі виробничі умови:

- небезпечні значення напруги (до 240В), що живить електроприлади, замикання якої може відбутися через тіло людини у випадку дотику до відкритих струмопровідних частин, або електроустаткування й електропроводів із ушкодженою ізоляцією;
- статична електрика на конструктивних елементах пристроїв ПЕОМ;
- перенапруження зору при роботі з екранними пристроями (дисплеями), особливо при нераціональному розташуванні екрана відносно очей і ненормальної освітленості робочих поверхонь у зоні дисплеїв (ВДТ);
- наявність позитивних іонів, що виникають внаслідок іонізації повітря елементами високовольтної схеми блоку живлення дисплеїв рентгенівське, радіочастотне, інфрачервоне випромінювання.

1.3. Безпека користувача при експлуатації пристроїв ПЕОМ і зниження рівня впливу несприятливих умов до струмопровідних частин досягається:

- захистом від можливого дотику до струмопровідних частин;
- застосуванням заземлення пристроїв ПЕОМ;
- раціональним розташуванням дисплеїв відносно джерел освітленості (як штучних, так і природних);
- провітрюванням приміщень і щоденного вологого їх прибирання;
- навчанням працівника правилам безпечної роботи з дисплеєм ПЕОМ;
- неухильним дотриманням заходів безпеки, викладених у наступних пунктах цієї інструкції.

1.4. Приміщення з ПЕОМ повинні мати сонцезахисні пристрої для зниження перепадів яскравості між природнім світлом і екранами моніторів. Всі оздоблювальні матеріали приміщень повинні бути матовими /напівматовими/.

1.5. Найбільшу небезпеку при роботі дисплея мають низькочастотні електромагнітні поля, утворювані рядковим трансформатором. Для зниження впливу електромагнітного поля необхідно:

- перебувати не ближче 0,5м від екрана власного дисплея і не ближче 1,2м від задніх стінок інших дисплеїв;
- у приміщеннях із дисплеями проводити щоденне вологе прибирання і не рідше одного разу за зміну витирати екран;

1.6. Робоче місце оператора ПЕОМ повинно бути обладнане з урахуванням вимог ДЕРЖСТАНДАРТУ "Робоче місце при виконанні робіт сидячи. Загальні ергономічні вимоги":

- конструкція робочих меблів повинна забезпечувати можливість індивідуального регулювання відповідно до росту працівника і створювати зручну позу;

- часто використовувані предмети праці й органи керування повинні знаходитися в оптимальній робочій зоні;

- під стільницею робочого столу повинен бути вільний простір для ніг із розмірами по висоті не менше 600мм, по ширині - 500мм, по глибині -650мм;

- на поверхні робочого столу для документів рекомендується мати спеціальну підставку, відстань якої від очей повинна бути аналогічною відстані від очей до клавіатури, що дозволяє знижувати зорову втому;

- поверхня сидіння і спинки повинні бути напівм'якими із покриттям, що не ковзає, не електризується і добре пропускає повітря.

1.7. Монітори ПЕОМ повинні розташовуватись на відстані не менше 1м від стін і не менш 1.5 між собою. Забороняється розташування моніторів екранами один до другого.

1.8. На одного працюючого з ПЕОМ повинно припадати не менше 6,0кв. м. площі і не менше 19,5куб м. об'єму робочого приміщення.

1.9. Система освітлення може бути загального або локального переважно відбитого або розсіяного світлорозподілу. Розташування джерел світла повинне виключати попадання в очі прямого світла.

1.10. Електропостачання повинно здійснюватись через окреме розведення й окремий контур робочого заземлення. Електророзетки і вилки повинні бути тільки трьох контактні (з заземлюючим контактом).

1.11. Забороняється експлуатація ПЕОМ без заземлення і при наявності вологи на елементах устаткування.

1.12. Користувач ПЕОМ зобов'язаний:

- виконувати тільки доручену йому керівником роботу;

- виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку підрозділу і повсякденні вказівки керівника робіт;

- турбуватися про власну безпеку, пам'ятати про особисту відповідальність за дотримання правил охорони праці і безпеки співробітників;

- помітивши порушення інструкції іншими робітниками або небезпеку для навколишнього середовища, не залишатися байдужими, попередити робітника і повідомити свого керівника про необхідність дотримання вимог, що забезпечують безпеку робіт;

- протягом усього робочого часу утримувати в порядку робоче місце, не захаращувати його і проходи до нього;

- знати місце розташування засобів пожежогасіння на робочому місці і вміти користуватись ними, знати місця збереження медикаментів.

1.13. Користувачу ПЕОМ забороняється:

- виконувати розпорядження адміністрації, якщо воно суперечить правилам охорони праці і може призвести до нещасного випадку;

- вмикати і вимикати (крім аварійних випадків) устаткування і механізми, робота на яких не доручена;

- відволікатися сторонніми справами і розмовами, відволікаючи інших;
- працювати на несправному устаткуванні;
- торкатися частин механізмів, що перебувають у русі, торкатися до струмопровідних частин, електричних дротів (навіть ізольованих), кабелів, клем, наступати на лежачі на підлозі переносні дроти.

1.14. За невиконання вимог, що містяться в цій інструкції, винні залучаються до адміністративної, дисциплінарної відповідальності у встановленому законодавством порядку в залежності від характеру порушень і їхніх наслідків.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. Оглянути робоче місце, упорядкувати його, переконатись, що на робочому місці відсутні сторонні предмети, всі пристрої і блоки ПЕОМ під'єднанні до системного блоку за допомогою роз'ємів кабелів відповідно до монтажною схемою.

2.2. Перевірити:

- справність роз'ємів кабелів, електроживлення і блоків пристроїв;
- відсутність зламів і ушкоджень ізоляції дротів, розеток, вилок;
- відсутність відкритих струмоведучих частин в пристроях ПЕОМ
- відсутність вологи на елементах у всіх пристроях.

2.3. Підготувати робоче місце для роботи з пристроями типу "Дисплей":

- розташувати крісло так, щоб відстань до екрана була 400 - 800мм;
- вжити заходів, щоб при нормальній освітленості робочого місця пряме світло не падало на екрани приладів;
- після вмикання дисплея відрегулювати яскравість і контрастність монітора; мерехтіння екрана не допускається;
- при наявності відблисків на екрані монітора змінити місце його розташування, або засіб освітлення приміщення.

2.4. Протерти злегка зволоженою серветкою (із бязі або марлі) клавіатуру, для зниження рівня статичної електрики зовнішні поверхні екрана дисплея.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

3.1. Перед вмиканням штепсельної вилки кабелю електроживлення в розетку 220В переконатися в тому, що всі вимикачі мережі на всіх пристроях ПЕОМ знаходяться в положенні "виключено", а корпуси пристроїв заземлені.

3.2. Після підключення пристроїв ПЕОМ до електромережі встановити яскравість і фокус зображення на екрані ручками регулювання відповідно до особливостей свого зору.

3.3. Забороняється залишати своє робоче місце без відома керівника робіт.

3.4. Забороняється залишати ПЕОМ під напругою без нагляду, за винятком працюючого в автоматичному режимі устаткування.

3.5. Забороняється від'єднання / приєднання / будь-яких пристроїв і кабелів ПЕОМ в увімкненому в електромережу комп'ютері.

3.6. Подавати напругу на пристрої й окремі блоки ПЕОМ тільки після ретельної перевірки надійності кріплення провідників заземлення (занулення), справності кабелів і роз'ємів в мережі електроживлення.

3.7. Вимкнути ВТ (відеотермінал) і повідомити про несправність, якщо при його ввімкненні на екрані ВТ не з'являється ніяка інформація (екран порожній), або в центрі екрана висвічується яскрава біла смуга.

3.8. При виявленні запаху гару в пристроях ПЕОМ негайно вимкнути апаратуру, у друге не включати і звернутися до фахівця з технічного обслуговування ПЕОМ.

3.9. Режим праці і відпочинку користувачів (операторів), безпосередньо працюючих із ВТ, повинен залежати від характеру виконуваної роботи: при введенні даних, редагуванні програм, читанні інформації з екрану, безупинна тривалість роботи з ВТ не повинна перевищувати 4 години при 8-годинному робочому дні. Щогодини необхідно проводити перерву на 5-10 хвилин, а через 2 години - на 15 хвилин.

3.10. Кількість мікропауз /тривалістю до 1 хвилини/ регулюється індивідуально.

3.11. Кількість оброблених символів (або знаків на ВТ) не повинна перевищувати 30 000 за 4 години роботи.

3.12. Форми й зміст перерв можуть бути різні - виконання альтернативної допоміжної роботи, проведення гімнастики для очей, загальної гімнастики, тощо.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1. Встановити у положення "вимкнено" всі вимикачі пристроїв, з якими ви працювали.

4.2. Зробити вологе прибирання робочого місця. Витирання пилюки з апаратури робити при вимкненому електроживленні.

4.3. Про всі несправності, виявлені під час роботи і про вжиті заходи що до їх усунення, доповісти керівнику робіт.

4.4. Виключити світло на робочому місці й у приміщенні.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1. При виявленні запаху гару в пристроях ПЕОМ припинити роботу, вимкнути апаратуру, повторно не включати і звернутися до фахівця з технічного обслуговування ПЕОМ.

5.2. Покинути небезпечну зону і вжити заходи щодо попередження подальшого розвитку аварії (вимкнути електроенергію шляхом вимикання загального рубильника, або пакетного вимикач на електроштити приміщення, а у випадку пожежі - і приточно-затяжну вентиляцію).

5.3. Повідомити про те, що трапилось, завідувача кафедри, службу охорони та зв'язку тел. 3-10, тел. 64-19-21.

5.4. При нещасному випадку очевидець, робітник, що виявив факт травмування, або сам постраждалий зобов'язаний сповістити про це безпосередньо керівника робіт і вжити заходи щодо надання першої медичної

допомоги постраждалим. Необхідно також зберегти до прибуття комісії з розслідування обстановку, що була на момент травмування, якщо це не загрожує життю, або здоров'ю інших людей і не призведе до більш тяжких наслідків.

5.5. При нещасних випадках необхідно надати таку долікарську допомогу постраждалим:

- при ураженні електричним струмом, якщо постраждалий дихає рідко і судорожно, або у нього відсутні ознаки життя (не прослуховується дихання, немає пульсу, розширені зіниці очей) треба робити штучне дихання "рот в рот" і непрямий масаж серця (при цьому необхідно організувати виклик швидкої допомоги тел. 9-103), при пораненні накласти стерильну пов'язку;

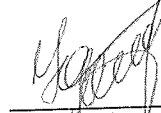
- при кровотечі рану закрити стерильною пов'язкою і тримати у такому стані 3-5 хвилин; якщо кровотеча припинилася, пов'язку закріпити бинтом;

- при переломах, ударах, вивихах і розтягуваннях забезпечити спокійне і зручне положення ушкодженої частини тіла; у всіх випадках після надання першої допомоги постраждалому викликати швидку допомогу тел. 9-103.

Завідувач кафедри українознавства та
загальної мовної підготовки

Георгій ШАПОВАЛОВ

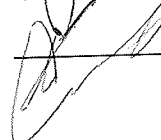
УЗГОДЖЕНО
Провідний інженер з ОП

Тетяна УДОВЕНКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЄЄВ

В.о. декана ГФ

Микола ДЄДКОВ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 475
ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ
кафедри «Технологія машинобудування»

м. ЗАПОРІЖЖЯ
2024 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Наказ ректора
НУ «Запорізька політехніка»
від «20» 12 2024 р. № 238-А

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 475
ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ
кафедра Технології машинобудування

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Ця інструкція встановлює загальні вимоги охорони праці для всіх викладачів НУ «Запорізька політехніка». Спеціальні вимоги охорони праці для викладачів окремих кафедр, де в цьому є необхідність, а також для окремих видів робіт (занять) приведені в призначених для них інструкціях.

1.2 Вимоги даної інструкції обов'язкові для викладачів університету.

Невиконання вимог інструкції розглядається як порушення виробничої, учбової дисципліни і правил внутрішнього розпорядку для працівників НУ «Запорізька політехніка», за що винні співробітники притягуються до дисциплінарної, адміністративної і матеріальної відповідальності в відповідності із законодавством України.

Вимоги до викладачів:

- до роботи викладачами допускаються чоловіки та жінки, що мають відповідну вищу освіту; - на робочому місці викладач проходить первинний інструктаж і проходять навчання з охорони праці в відповідності до "Положення про навчання з питань охорони праці", що діє в НУ «Запорізька політехніка»;

- повторний інструктаж з охорони праці на робочому місці викладач повинен проходити один раз в 6 місяців;

- періодичні медичні огляди проходять викладачі, які працюють

безпосередньо під дією шкідливих та небезпечних приладів чи речовин.

Крім того, при необхідності з викладачами проводяться інструктажі:

- позаплановий, за розпорядженням служби ЦЗ, П, ТБ, ОП та ВО;
- цільовий, коли виконуються роботи, безпосередньо не пов'язані з посадовими обов'язками.

Первинний, повторний, цільовий та позаплановий інструктажі з викладачами проводить завідувач кафедри.

Результати проведеного інструктажу записуються в "Журналі реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці для працівників" (*Додаток № 6*).

Забороняється:

- допускати на робоче, навчальне місце особу, яка не має відношення до роботи (даного заняття);
- залишати без нагляду включене обладнання, електричні прилади, побутові електронагрівальні прилади;
- ремонтувати електрообладнання, електричні прилади і електромережі;
- захарачувати проходи, проїзди і робочі місця сировиною, матеріалами, тарою, будь - якою продукцією;
- знаходитись на роботі і виконувати будь - яку роботу в нетверезому стані.

Для забезпечення вимог пожежо та вибухобезпеки не палити і не користуватись відкритим вогнем. Паління в Університеті заборонено.

1.3 Завідувач кафедри зобов'язаний:

- провести інструктаж з записом в "Журналі реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці для працівників" (*Додаток № 6*).
- ознайомити викладача з посадовими обов'язками, показати йому робоче місце.

1.4 Викладач зобов'язаний:

- провести інструктаж зі здобувачами освіти з записом в "Журналі реєстрації первинного, повторного, позапланового, цільового інструктажів з питань охорони праці та пожежної безпеки для здобувачів освіти" (*Додаток № 4*).

- викладач перед початком роботи в комп'ютерному класі повинен провести інструктаж зі здобувачами вищої освіти з записом в "Журналі реєстрації первинного інструктажу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності перед виконанням практичних занять, лабораторних робіт тощо, пов'язаних з використанням різних механізмів, приладів, інструментів, матеріалів для здобувачів освіти НУ «Запорізька політехніка» (*Додаток № 5*). Знання перевіряє особа, що проводила інструктаж. При цьому обов'язковий підпис особи, яка інструктується, і того, хто інструктує.

- виконувати правила внутрішнього розпорядку для працівників

університету, вимоги інструкції з пожежної безпеки в лабораторіях, навчальних і адміністративних приміщеннях;

- виконувати тільки ту роботу, яка доручена йому керівником підрозділу та передбачена посадовою інструкцією.

1.5 Про кожний нещасний випадок (травма виробнича, аварія) потерпілий або очевидець повинні негайно повідомити свого завідувача кафедрою та службу ЦЗ, П, ТБ, ОП та ВО за телефоном 2-25.

1.6 Зберегти для розслідування обстановку на місці нещасного випадку (робоче місце) і стан обладнання такими, якими вони були на час випадку, якщо це не загрожує життю та здоров'ю оточуючих людей і не призведе до аварії.

1.7 Бути надзвичайно уважними при пересуванні як в межах Університету так і за його межами.

1.8 При озелененні робочих приміщень необхідно уникати квітів і рослин з різким запахом, не розміщувати квіти в верхній частині вікон.

1.9 Піклуватися про власну безпеку, пам'ятати про особисту відповідальність за недотримання правил охорони праці.

1.10 Особи, що не виконують вимоги даної інструкції, несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства і правил внутрішнього розпорядку.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1 При відкритті приміщення, не відчиненого допоміжним персоналом, перевірити справність замків та охоронної сигналізації (якщо приміщення нею обладнане).

2.2 Підготувати робоче місце до роботи, провітрити приміщення і, при необхідності, одягти спеціальний одяг.

2.3 Перевірити:

- роботу штучного освітлення (настільну лампу, підвісні та настінні світильники) шляхом включення вимикачів;
- відсутність видимих пошкоджень заземлення наявного обладнання;
- наявність первинних засобів пожежогасіння;

2.4 Про всі виявлені недоліки повідомити завідувача кафедри.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

3.1 Постійно підтримувати своє робоче місце в належному стані і чистоті.

3.2 Будь - яку роботу виконувати з підвищеною увагою і обережністю, чим попередити (зменшити) вірогідність нещасного випадку.

3.3 Не відволікатись сторонніми справами і розмовами та не відволікати увагу інших. Навчання проводити в приміщенні, передбаченому розкладом занять.

3.4 Освітні процеси, які супроводжуються виділенням шкідливих речовин, необхідно виконувати при діючій вентиляційній системі і застосуванні засобів індивідуального захисту.

3.5 Заняття в лабораторіях проводити за інструкцією з охорони праці для даної лабораторії або лабораторної роботи.

3.6 Всі несправності в обладнанні, системах водозабезпечення, каналізації, опалення, вентиляції, кондиціонування, необхідно усувати кваліфікованими фахівцями, які мають дозвіл на виконання відповідних робіт.

3.7 Забороняється:

- зберігати та пити воду чи інші напої із посуду, чистота якого викликає сумнів, або призначення яких ви не знаєте;
- працювати без належного освітлення робочого місця;
- залишати без нагляду обладнання, що працює;
- включати та відключати (крім аварійних випадків) обладнання, робота на якому не доручена; - користуватись в робочих приміщеннях побутовими електроприладами та електронагрівальними приладами з відкритим нагрівальними елементами, коли це є необхідно для освітнього процесу.

3.8 Викладачі повинні:

- зберігати чистоту в приміщеннях;
- знати місце знаходження аптечки;
- вміти надати першу допомогу при травмах (обробка рани, перев'язування, зупинка кровотечі, накладання пов'язок при переломах та вивихах).
- припинити роботу, відключити обладнання від електромережі і довести до відома завідувача кафедри у випадках:
 - відчуття дії електричного струму при доторканні до металевих частин обладнання (трубопроводів);
 - припиненні подачі електроенергії, появи запаху диму та ін.;
 - нагріванні електропроводів, електроапаратури вище норми (наявність характерного запаху перегріву).

3.9 В разі, коли працівники залучаються до роботи по переміщенню меблів чи інвентарю (або керують такими роботами), необхідно з їх поверхні зняти предмети, які можуть впасти при переміщенні, і пам'ятати про допустимі норми підняття ваги.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1 Відключити всі електромережі.

4.2 Довести до ладу робоче місце.

4.3 Перевірити закриття вікон, кватирки, водопровідних кранів, відключити вентиляцію та освітлення.

4.4 Закрити приміщення і при необхідності здати його під охорону.

4.5 У разі виявлення недоліків повідомити про них завідувача кафедри.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1 При виникненні аварійної ситуації, нещасного випадку, пожежі і т.п. викладач зобов'язаний повідомити про це завідувача кафедри і діяти відповідно ситуації, що склалася, не піддаватися паніці:

- при аварії водопроводу, системи опалення, електропостачання, необхідно при можливості їх відключити, викликати робітника ремонтної служби університету за телефонами, застосувати всі можливі заходи для усунення аварії, заходи для збереження матеріальних цінностей.

- при наявності напруги на радіаторах, трубах, різній апаратурі і т.п. необхідно негайно припинити роботу і довести до відома про це завідувача кафедри (тел. 3-87) та головного енергетика (тел. 3-57);

- при наявності ознак горіння (дим, запах гарі) знайти місце загорання і застосувати заходи по ліквідації джерела.

5.2 В разі виникнення пожежі негайно повідомити завідувача кафедри (тел. 3-87), чергову службу університету (тел. 3-10) і діяти згідно з "Загальнооб'єктовою інструкцією № 1-ПБ з пожежної безпеки в НУ «Запорізька політехніка»".

5.3 Провести евакуацію здобувачів вищої освіти в зазначене завідувачем кафедри місце.

5.4 В разі нещасного випадку постраждалому надати першу допомогу, при необхідності викликати швидку медичну допомогу (тел. 9-103), повідомити про випадок завідувача кафедри (тел. 3-87).

5.5 Якщо при дотику до не струмопровідних частин електроприладу відчувається дія електричного струму, необхідно вимкнути прилад від

електромережі, від'єднати вилку від електричної розетки або вимкнути загальний рубильник. Повідомити про пошкодження ізоляції приладу завідувачу кафедри.

5.6 Огородити обладнання, на головний вимикач повісити забороняючий плакат. Виставити варту. Попередити службу головного енергетика (тел. 3-57 та 2-04).

5.7 У випадку ураження електричним струмом:

- вимкнути головний рубильник або відірвати потерпілого від струмоведучих частин, взявши його за суху частину одягу.
- визначити стан потерпілого, викликати медпрацівника медпункту та швидку допомогу (тел. 9-103);
- повідомити чергову службу університету(тел. 3-10), називаючи поверх, номер кімнати (аудиторії), прізвище своє і завідувача кафедри;
- сповістити особисто, або через співробітників свого завідувача кафедри (тел. 3-87);

5.8 Основними засобами пожежогасіння є вогнегасники-порошкові, вуглекислотні, ящик з піском і лопата з дерев'яною ручкою.

5.9 Дії при пожежі:

- вимкнути електромережу, вентиляцію, верстати, прилади;
- повідомити за телефонами 3-10 та 9-101, називаючи адресу, поверх, номер кімнати, прізвище своє та керівника підрозділу;
- сповістити особисто або через співробітників своєму завідувачу кафедри;
- приступити до гасіння пожежі, підручними засобами, а при неможливості ліквідації пожежі, щільно зачинити двері, але не замикати і діяти згідно з розпорядженням свого керівника, або особи керуючою гасінням пожежі.

5.10 Необхідно також зберегти до прибуття комісії з розслідування обстановку, що була на момент травмування, якщо це не загрожує життю, або здоров'ю інших людей і не призведе до більш тяжких наслідків.

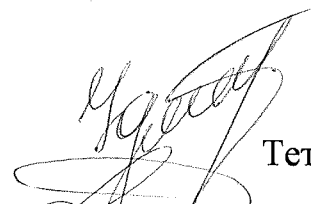
Завідувач кафедри «Технологія машинобудування»

Сергій ДЯДЯ

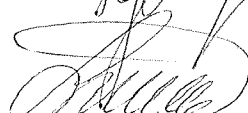
ПОГОДЖЕНО:

Провідний інженер з охорони праці

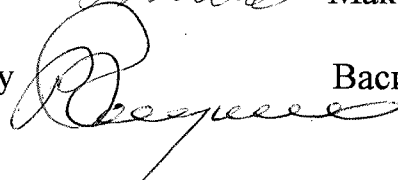
Тетяна УДОВЕНКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЕСЕВ

Декан машинобудівного факультету

Василь ГЛУШКО

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 476
ДЛЯ КОРИСТУВАЧІВ ПЕРСОНАЛЬНИХ ЕОМ
кафедри Технологія машинобудування

м. ЗАПОРІЖЖЯ
2024р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»

від «20» 12 2024 р. № 238-А

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 476
для користувачів персональних ПЕОМ
кафедра «Технології машинобудування»

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Інструкцією розроблено відповідно до Методичних рекомендацій Київського НДІ гігієни праці і профзахворювань для створення сприятливих умов праці користувачів ЕОМ, що працюють із дисплеями, а також Правил охорони праці при експлуатації електронно-обчислювальних машин. Вимоги цієї інструкції поширюються на всі комп'ютерні класи і робочі місця, обладнані персональним ЕОМ в університеті.

1.2 Особи, що працюють у якості користувачів ПЕОМ повинні знати:

- а) інструкцію з протипожежної безпеки;
- б) правила особистої гігієни;
- в) правила надання першої медичної допомоги тим хто постраждав від нещасного випадку (у тому числі і при ураженні електричним струмом).

1.3 Викладач перед початком роботи в комп'ютерному класі повинен провести інструктаж з записом в "Журналі реєстрації первинного інструктажу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності перед виконанням практичних занять, лабораторних робіт тощо, пов'язаних з використанням різних механізмів, приладів, інструментів, матеріалів для здобувачів освіти НУ «Запорізька політехніка» (Додаток № 5). Знання перевіряє особа, що проводила інструктаж. При цьому обов'язковий підпис особи, яка інструктується, і того, хто інструктує.

1.4 Користувачі ПЕОМ не маютьІ групу з електробезпеки, тому вони не мають право торкатися моніторів і системних блоків. Студенти користуються лише клавіатурою та маніпулятором «миша»під наглядом викладача, співробітника лабораторії, комп'ютерного класу.

1.5 При роботі на ПЕОМ можуть виникнути такі небезпечні і шкідливі виробничі умови:

- небезпечні значення напруги, що живить електроприлади, замикання якої може відбутися через тіло людини у випадку дотику до відкритих струмопровідних частин, або електроустаткування й електродротів із ушкодженою ізоляцією;

- статична електрика на конструктивних елементах пристроїв ПЕОМ;

- перенапруження зору при роботі з екранними пристроями (дисплей), особливо при нераціональному розташуванні екрана відносно очей і ненормальної освітленості робочих поверхонь у зоні відео терміналів;

- наявність позитивних іонів, що виникають внаслідок іонізації повітря елементами високовольтної схеми блоку живлення відео терміналу;

- рентгенівське, радіочастотне, інфрачервоне випромінювання.

1.6 Безпека користувача при експлуатації пристроїв ПЕОМ і зниження рівня впливу несприятливих умов до струмопровідних частин;

а) захистом від можливого дотику до струмопровідних частин; б) застосуванням заземлення пристроїв ПЕОМ;

в) раціональним розташуванням відео моніторів відносно джерел освітленості (як штучних, так і природних);

г) провітрюванням приміщень і щоденного вологого прибирання приміщень;

д) навчанням працівника правилам безпечної роботи з відео терміналом ПЕОМ є неухильним дотриманням заходів безпеки, викладених у наступних пунктах цієї інструкції.

1.7 Приміщення з ПЕОМ повинні мати сонцезахисні пристрої для зниження перепадів яскравостей між природнім світлом і екранами моніторів. Всі оздоблювальні матеріали приміщень повинні бути матовими /напівматовими/.

1.8 Найбільшу небезпеку при роботі дисплея мають низькочастотні електромагнітні поля, утворювані рядковим трансформатором. Для зниження впливу електромагнітного поля необхідно:

а) здобувачу освіти або оператору перебувати не ближче 0,5 м від екрана власного дисплея;

б) у приміщеннях із дисплеями проводити щоденне вологе прибирання і не рідше одного разу за зміну витирати екран.

1.9 Робоче місце користувача ПЕОМ повинно бути обладнане з урахуванням вимог ДСТУ 8604 :2015 "Робоче місце при виконанні робіт у положенні сидячи. Загальні ергономічні вимоги":

а) конструкція робочих меблів повинна забезпечувати можливість індивідуального регулювання відповідно до росту працівника і створювати зручну позу;

б) часто використовувані предмети праці й органи керування повинні знаходитися в оптимальній робочій зоні;

в) під стільницею робочого столу повинен бути вільний простір для ніг

650 мм.

1.10 Система освітлення може бути загального або локального переважно відбитого або розсіяного світлорозподілу. Розташування джерел світла повинне виключати попадання в очі прямого світла.

1.11 Електропостачання повинно здійснюватись через окреме підведення й окремий контур робочого заземлення. Електророзетки і вилки повинні бути тільки трьох контактні.

1.12 Забороняється експлуатація ПЕОМ без заземлення і при наявності вологи на елементах устаткування.

1.13 Користувач ПЕОМ зобов'язаний:

- а) виконувати тільки доручену йому керівником роботу;
- б) виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку підрозділу і повсякденні вказівки керівника робіт;
- в) пам'ятати про особисту відповідальність за дотримання правил охорони праці і безпеки співробітників;
- г) помітивши порушення інструкції іншими користувачами, або небезпеку для навколишнього середовища, не залишатися байдужими, попередити робітника і повідомити свого керівника про необхідність дотримання вимог, що забезпечують безпеку робіт;
- д) протягом усього робочого часу утримувати в порядку робоче місце, не захарачувати його і проходи до нього;
- ж) знати місце розташування засобів пожежогасіння на робочому місці і вміти користуватись ними, знати місця збереження, медикаментів.

1.14 Користувачу ПЕОМ забороняється:

- а) виконувати розпорядження адміністрації, якщо воно суперечить правилам охорони праці і може призвести до нещасного випадку;
- б) вмикати і вимикати (крім аварійних випадків) устаткування і механізми, робота на яких не доручена;
- в) відволікатися сторонніми справами і розмовами, відволікаючи інших;
- г) працювати на несправному устаткуванні;
- д) торкатися частин механізмів, що перебувають у русі, торкатися до струмопровідних частин, електричних дротів (навіть ізольованих), кабелів, клем, наступати на лежачі на підлозі переносні дроти.

1.15 За невиконання вимог, що містяться в цій інструкції, винні залучаються до дисциплінарної відповідальності у встановленому законодавством порядку в залежності від характеру порушень і їхніх наслідків.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1 Оглянути робоче місце. Упорядкувати робоче місце, переконавшись, що на робочому місці відсутні сторонні предмети, всі пристрої і блоки ПЕОМ під'єднані до системного блоку за допомогою роз'ємів кабелів відповідно до монтажною схемою.

2.2 Перевірити:

- справність роз'ємів кабелів, електроживлення і блоків пристроїв;
- відсутність зламів і ушкоджень ізоляції дротів, розеток, вилок;
- відсутність відкритих струмоведучих частин в пристроях ПЕОМ
- відсутність вологи, на елементах у всіх пристроях

2.3 Підготувати робоче місце для роботи з пристроями типу «Монітор»:

- розташувати крісло так, щоб відстань до екрана була 400 - 800 мм;
- вжити заходів, щоб при нормальній освітленості робочого місця пряме світло не падало на екрани приладів.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

3.1 Перед вмиканням штепсельної вилки кабелю електроживлення в розетку 220В переконатися в тому, що всі вимикачі мережі на всіх пристроях ПЕОМ знаходяться в положенні "виключено", а корпуси пристроїв заземлені (занулені).

3.2 Після підключення пристроїв ПЕОМ до електромережі встановити яскравість і фокус зображення на екран ручками регулювання відповідно до особливостей свого зору.

3.3 Забороняється залишати своє робоче місце без відома керівника робіт.

3.4 Забороняється залишати ПЕОМ під напругою без нагляду, за винятком працюючого в автоматичному режимі устаткування.

3.5 Забороняється від'єднання / приєднання / будь-яких пристроїв і кабелів ПЕОМ в увімкненому в електромережу комп'ютері.

3.6 Подавати напругу на пристрої й окремі блоки ПЕОМ тільки після ретельної перевірки надійності кріплення провідників заземлення (занулення), справності кабелів і роз'ємів в мережі електроживлення.

3.7 Вимкнути ВТ (відео термінал) і повідомити про несправність, якщо при його ввімкненні на екрані ВТ не з'являється ніяка інформація (екран порожній), або в центрі екрана висвічується яскрава біла смуга.

3.8 При виявленні запаху гару в пристроях ПЕОМ негайно вимкнути апаратуру, у друге не включати і звернутися до фахівця з технічного обслуговування ПЕОМ.

3.9 Режим праці і відпочинку користувачів /операторів/, безпосередньо працюючих із ВТ, повинен залежати від характеру виконуваної роботи: при введенні даних, редагуванні програм, читанні інформації з екрану, безупинна тривалість роботи з ВТ не повинна перевищувати 4 години при 8-годинному робочому дні. Щогодини необхідно проводити перерву на 5-10 хвилин, а через 2 години - на 15 хвилин.

3.10 Кількість мікро пауз (тривалістю до 1 хвилини) регулюється

індивідуально.

3.11 Кількість оброблюваних символів (або знаків на ВТ) не повинна перевищувати 8 тисяч за 120 хвилин роботи.

3.12 Форми й зміст перерв можуть бути різні: виконання альтернативної допоміжної роботи, проведення гімнастики для очей, загальної гімнастики, тощо.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПО ЗАКІНЧЕННІ РОБОТИ

4.1 Встановити у положення "виключено" всі вимикачі пристроїв, з якими ви працювали.

4.2 Зробити вологе прибирання робочого місця. Витирання пилуки з апаратури робити при вимкненому електроживленні.

4.3 Про всі несправності, виявлені під час роботи і про вжиті заходи щодо їх усунення, доповісти керівнику робіт.

4.4 Виключити загальний вимикач електроживлення всіх робочих місць.

4.5 Виключити світло на робочому місці й у приміщенні.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1 При виникненні аварійної ситуації, нещасного випадку, пожежі і т.п. викладач зобов'язаний повідомити про це завідувача кафедри і діяти відповідно ситуації, що склалася, не піддаватися паніці:

- при аварії водопроводу, системи опалення, електропостачання, необхідно при можливості їх відключити, викликати робітника ремонтної служби університету за телефонами, застосувати всі можливі заходи для усунення аварії, заходи для збереження матеріальних цінностей.

- при наявності напруги на радіаторах, трубах, різній апаратурі і т.п. необхідно негайно припинити роботу і довести до відома про це завідувача кафедри (тел. 3-87) та головного енергетика (тел. 3-57);

- при наявності ознак горіння (дим, запах гарі) знайти місце загоряння і застосувати заходи по ліквідації джерела.

5.2 В разі виникнення пожежі негайно повідомити завідувача кафедри (тел. 3-87), чергову службу університету (тел. 3-10) і діяти згідно з "Загальнооб'єктовою інструкцією № 1-ПБ з пожежної безпеки в НУ «Запорізька політехніка»".

5.3 Провести евакуацію здобувачів вищої освіти в зазначене завідувачем кафедри місце.

5.4 В разі нещасного випадку постраждалому надати першу допомогу, при необхідності викликати швидку медичну допомогу (тел. 9-103), повідомити про випадок завідувача кафедри (тел. 3-87).

5.5 Якщо при дотику до не струмопровідних частин електроприладу

відчувається дія електричного струму, необхідно вимкнути прилад від електромережі, від'єднати вилку від електричної розетки або вимкнути загальний рубильник. Повідомити про пошкодження ізоляції приладу керівника підрозділу.

5.6 Огородити обладнання, на головний вимикач повісити забороняючий плакат. Виставити варту. Попередити службу головного енергетика (тел. 3-57 та 2-04).

5.7 У випадку ураження електричним струмом:

- вимкнути головний рубильник або відірвати потерпілого від струмоведучих частин, взявши його за суху частину одягу.
- визначити стан потерпілого, викликати медпрацівника медпункту та швидку допомогу (тел. 9-103);
- повідомити чергову службу університету (тел. 3-10), називаючи поверх, номер кімнати (аудиторії), прізвище своє і керівника підрозділу;
- сповістити особисто, або через співробітників свого завідувача кафедри (тел. 3-87);

5.8 Основними засобами пожежогасіння є вогнегасники-порошкові, вуглекислотні, ящик з піском і лопата з дерев'яною ручкою.

5.9 Дії при пожежі:

- вимкнути електромережу, вентиляцію, верстати, прилади;
- повідомити за телефонами 3-10 та 9-101, називаючи адресу, поверх, номер кімнати, прізвище своє і керівника підрозділу;
- сповістити особисто або через співробітників своєму завідувачу кафедри;
- приступити до гасіння пожежі, підручними засобами, а при неможливості ліквідації пожежі, щільно зачинити двері, але не замикати і діяти згідно з розпорядженням свого керівника, або особи керуючою гасінням пожежі.

5.10 Необхідно також зберегти до прибуття комісії з розслідування обстановку, що була на момент травмування, якщо це не загрожує життю, або здоров'ю інших людей і не призведе до більш тяжких наслідків.

Завідувач кафедри «Технологія машинобудування»

Сергій ДЯДЯ

ПОГОДЖЕНО:

Провідний інженер з охорони праці

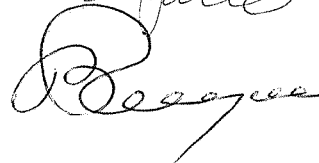

Тетяна УДОВЕНКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЄСВ

Декан машинобудівного факультету

Василь ГЛУШКО

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 477
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ В ЛАБОРАТОРІЯХ
кафедри Технологія машинобудування

м. ЗАПОРІЖЖЯ
2024р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»

від «20» 12 2024 р. № 238-А

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 477
при виконанні робіт в лабораторіях
кафедри Технологія машинобудування

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 В лабораторіях кафедри співробітники перебувають біля верстатів та устаткування не постійно, а тільки під час демонстрування роботи цього обладнання студентам.

1.2 До роботи на металорізальних верстатах, лабораторному обладнанні кафедри допускаються :

- співробітники, які знають свої функціональні обов'язки, пройшли відповідний інструктаж з особистим підписом в журналі інструктажів;
- студенти, що вивчили правила безпечної роботи і пройшли відповідний інструктаж під керівництвом викладача, з обов'язковим особистим підписом в Журналі реєстрації первинного, повторного, позапланового, цільового інструктажів з питань охорони праці та пожежної безпеки для здобувачів освіти» (*Додаток №4*)

1.3 Первинний, повторний, позаплановий та цільовий інструктажі проводить безпосередньо керівник робіт і завершує усним опитуванням з відміткою в Журналі реєстрації первинного інструктажу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності перед виконанням практичних занять, лабораторних робіт тощо, пов'язаних з використанням різних механізмів приладів, інструментів, матеріалів для здобувачів освіти в НУ « Запорізька політехніка» (*Додаток №5*)

1.4 Журнали реєстрації інструктажів з питань охорони праці є юридичними документами і повинні бути пронумеровані, прошнуровані та скріплені факультетською печаткою.

1.5 При точінні деталі на верстаті можуть бути:

- намотування на шпindelь чи деталь волосся або одягу з відповідною травмою;
- попадання стружки до ока.

1.6 Для робіт на верстатах необхідно мати звичайний робочий халат та захисні окуляри.

1.7 Під час роботи в лабораторіях повинні виконуватись санітарні норми, відображені у паспорті санітарно-технічного стану умов праці. Кожний працівник під час виконання роботи повинен дотримуватись правил особистої гігієни: створення нормального повітряного середовища, освітлення, усунення вібрацій та шуму обладнання згідно вимог для санітарно-побутових приміщень.

1.8 Працівник зобов'язаний:

- дбати про особисту гігієну і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території підприємства;
- знати і виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, інструкцію з пожежної безпеки в лабораторіях, навчальних і адміністративних приміщеннях, правила поводження з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, користуватися засобами колективного та індивідуального захисту;

Проходити у встановленому законодавством порядку попередні та періодичні медичні огляди.

Працівник несе персональну відповідальність за порушення зазначених випадків.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1 Викладач перед початком роботи в комп'ютерному класі повинен провести інструктаж з записом в "Журналі реєстрації первинного інструктажу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності перед виконанням практичних занять, лабораторних робіт тощо, пов'язаних з використанням різних механізмів, приладів, інструментів, матеріалів для здобувачів освіти НУ «Запорізька політехніка» (Додаток № 5). Знання перевіряє особа, що проводила інструктаж. При цьому обов'язковий підпис особи, яка інструктується, і того, хто інструктує.

2.2 Користуватися верстатами і приладами, якщо в цьому є потреба, в межах передбачених описом лабораторної роботи під наглядом викладача, співробітника лабораторії або лаборанта.

2.3 Перевірка працездатності інструментів, верстатів та пристосувань для безпечного використання, повинна здійснюватись допоміжним персоналом кафедри систематично, а в разі необхідності із залученням перевіряючих органів.

2.4 У приміщенні лабораторії не повинно бути зайвого обладнання, здатного бути джерелом небезпеки.

3.ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

3.1 Під час виконання завдання не ходити без діла по лабораторії, тому що цим відволікається увага працюючих, що може призвести до нещасного випадку. Роботу виконувати тільки ту, яка доручена.

3.2 При виконанні роботи, спочатку необхідно ознайомитись з інструкцією верстата, приладу або вимірювального інструмента і користуватися в межах передбачених описом цієї інструкції.

3.3 Не спиратися на верстат під час його роботи і не тягнутися понад частинами, що обертаються.

3.4 Не виміряти деталь при ввімкнутому верстаті.

3.5 При роботі на верстатах використовувати захисні екрани або окуляри.

3.6 При роботі на верстаті або приладі повинен бути присутній допоміжний персонал.

3.7 Прибирати стружку при вимкнутому верстаті і тільки спеціальним гачком.

3.8 В лабораторіях кафедри немає умов особливо шкідливих, за яких робота повинна бути припинена.

3.9 Щодо додержання умов пожежної безпеки забороняється:

- використовувати не за призначенням первинні засоби пожежогасіння ;
- встановлювати і експлуатувати електронагрівальні прилади;
- використовувати дрiт електромереж із зіпсованою ізоляцією і іншим пошкодженням, що може викликати іскріння, коротке замикання або надмірний розігрів;
- загромаджувати проходи і виходи з лабораторії;
- курити і користуватись відкритим вогнем;
- вмикати електричне обладнання без дозволу допоміжного персоналу.

3.10 У випадку несправності обладнання, верстата, прилада або вимірювального інструмента сповістити керівника лабораторії, кафедри.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1 Виключити верстат кнопкою "стоп", а потім вимкнути електричний струм від верстатного устаткування на шафі.

4.2 Прибрати робоче місце: щіткою змести стружку, змастити направляючі верстата.

4.3 Після закінчення роботи кожен працівник повинен дотримуватись правил особистої гігієни.

4.4 Про недоліки у роботі сповістити завідувача лабораторії, кафедри.

4.5 Вимкнути загальний автомат електромережі лабораторії, вимкнути освітлення, зачинити лабораторію, віддати ключі черговому по учбовому корпусу під розпис.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1 При виникненні аварійної ситуації, нещасного випадку, пожежі і т.п. викладач зобов'язаний повідомити про це завідувача кафедри і діяти відповідно ситуації, що склалася, не піддаватися паніці:

- при аварії водопроводу, системи опалення, електропостачання, необхідно при можливості їх відключити, викликати робітника ремонтної служби університету за телефонами, застосувати всі можливі заходи для усунення аварії, заходи для збереження матеріальних цінностей.

- при наявності напруги на радіаторах, трубах, різній апаратурі і т.п. необхідно негайно припинити роботу і довести до відома про це завідувача кафедри (тел. 3-87) та головного енергетика (тел. 3-57);

- при наявності ознак горіння (дим, запах гарі) знайти місце загоряння і застосувати заходи по ліквідації джерела.

5.2 В разі виникнення пожежі негайно повідомити завідувача кафедри (тел. 3-87), чергову службу університету (тел. 3-10) і діяти згідно з "Загальнооб'єктовою інструкцією №1-ПБ «З пожежної безпеки в НУ «Запорізька політехніка»".

5.3 Провести евакуацію здобувачів вищої освіти в зазначене завідувачем кафедри місце.

5.4 В разі нещасного випадку постраждалому надати першу допомогу, при необхідності викликати швидку медичну допомогу (тел. 9-103), повідомити про випадок завідувача кафедри (тел. 3-87).

5.5 Якщо при дотику до не струмопровідних частин електроприладу відчувається дія електричного струму, необхідно вимкнути прилад від електромережі, від'єднати вилку від електричної розетки або вимкнути загальний рубильник. Повідомити про пошкодження ізоляції приладу керівника підрозділу.

5.6 Огородити обладнання, на головний вимикач повісити забороняючий плакат. Виставити варту. Попередити службу головного енергетика (тел. 3-57 та 2-04).

5.7 У випадку ураження електричним струмом:

- вимкнути головний рубильник або відірвати потерпілого від струмоведучих частин, взявши його за суху частину одягу.

- визначити стан потерпілого, викликати медпрацівника медпункту та

швидку допомогу (тел. 9-103);

- повідомити службу головного енергетика (тел.. 3-57 та 2-04) та чергову службу університету (тел. 3-10), називаючи поверх, номер кімнати (аудиторії), прізвище своє і керівника підрозділу;

- сповістити особисто, або через співробітників свого завідувача кафедри (тел. 3-87);

5.8 Основними засобами пожежогасіння є вогнегасники-порошкові, вуглекислотні, ящик з піском і лопата з дерев'яною ручкою.

5.9 Дії при пожежі:

- вимкнути електромережу, вентиляцію, верстати, прилади;

- повідомити за телефонами 3-10 та 9-101, називаючи адресу, поверх, номер кімнати, прізвище своє і керівника підрозділу;

- сповістити особисто або через співробітників своєму завідувачу кафедри;

- приступити до гасіння пожежі, підручними засобами, а при неможливості ліквідації пожежі, щільно зачинити двері, але не замикати і діяти згідно з розпорядженням свого керівника, або особи керуючою гасінням пожежі.

5.10 Необхідно також зберегти до прибуття комісії з розслідування обстановку, що була на момент травмування, якщо це не загрожує життю, або здоров'ю інших людей і не призведе до більш тяжких наслідків.

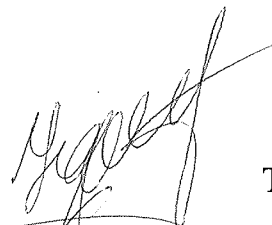
Завідувач кафедри «Технологія машинобудування»

Сергій ДЯДЯ

ПОГОДЖЕНО:

Провідний інженер з охорони праці

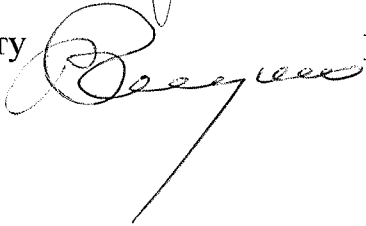
Тетяна УДОВЕНКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЄСВ

Декан машинобудівного факультету

Василь ГЛУШКО